

Dosarul nr. 2r-11/24
2-22157341-01-2r-04012024

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – V. Jomiru-Niculiță
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Secrieru, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi,

în cauza civilă la cererea cu valoare redusă înaintată de către Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8 mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Vladimir Șarpi cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de către avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi,

a c o n s t a t a t:

La 27 octombrie 2022, ÎMGFL nr. 8 mun. Chișinău în procedura falimentului, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere cu valoare redusă împotriva lui Vladimir Șarpi, prin care a solicitat încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea cu valoare redusă depusă de către ÎMGFL nr. 8 mun. Chișinău, în procedura falimentului. S-a încasat de la Vladimir Șarpi în beneficiul ÎMGFL nr. 8 mun. Chișinău, în procedura falimentului suma de 645,30 lei, cu titlu de datorie pentru serviciile locativ-comunale pentru perioada 01 februarie 2022-01 septembrie 2022 și suma de 2 887,84 lei pentru consumul energiei termice, pentru perioada 28 octombrie 2019-01 mai 2022, în total suma de 3 533,14 lei și în contul statului suma de 150 lei, cu titlu de taxă de stat.

La 21 iunie 2023, avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen de contestare cu apel a actului

judecătorească pe motiv că i s-a comunicat hotărârea instanței de fond la 13 iunie 2023, admiterea apelului.

Prin încheierea din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen de declarare a apelului depusă de avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi și s-a restituit cererea de apel apelantului, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 04 decembrie 2023, avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi, a declarat recurs împotriva încheierii din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată. Totodată, a solicitat repunerea recursului în termen.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu actul judecătorească, fiind neîntemeiat, deoarece hotărârea din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost recepționată de către Vladimir Șarpi la data de 13 iunie 2023, fapt confirmat prin semnătura de pe avizul de recepție.

Reprezentantul recurentului a menționat că instanța de apel în constatarea încheierii a indicat că, dispozitivul hotărârii din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost publicat pe pagina web a instanței de fond la data de 25 mai 2023, însă la această dată și nici în acest an nu a avut careva litigii în instanță cu ÎMGFL nr. 8 mun. Chișinău.

De asemenea, a specificat că publicarea pe pagina web a actului judecătorească nu este o procedură legală a comunicării participanților la proces și persoanelor interesate prin prisma art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Cauza a fost examinată fără participarea părților, nefiind cunoscută data pronunțării hotărârii.

În susținerea cererii de repunere în termen a recursului, a invocat că încheierea din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost recepționată de către avocatul Petru Răileanu la data de 01 decembrie 2023.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 16 noiembrie 2023, fiind recepționată la 08 decembrie 2023 de către avocatul Petru Răileanu, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 93).

Astfel, cererea de recurs depusă de către avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi, la 04 decembrie 2023, se consideră în termen.

Respectiv, nu este temei de a soluționa cererea de repunere în termen a recursului.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din suportul probator prezentat la materialele dosarului rezultă că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXII din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă, indică că, hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 13 mai 2023, fiind publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 22 mai 2023.

Potrivit scrisorii de expediere a actului judecătorec, rezultă că, Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin intermediul poștei terestre la 06 iunie 2023, a expedit pentru cunoștință, pârâtului Vladimir Șarpi, copia dispozitivului hotărârii din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 75), însă, potrivit avizului de recepție nr. DS8005123846AS (f.d. 76), rezultă că, Vladimir Șarpi l-a recepționat la 13 iunie 2023.

Totodată, potrivit informației publicate pe pagina web a ÎS „Poșta Moldovei”, la compartimentul „Servicii on-line, Track&Trace”, corespondența destinată pârâtului Vladimir Șarpi i-a fost expedită la 06 iunie 2023 și livrată la 13 iunie 2023, ora 15:39.

Cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de avocatul Petru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi, la 21 iunie 2023, concomitent solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului pe motiv că nu a cunoscut data pronunțării dispozitivului hotărârii contestate, iar copia hotărârii din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost recepționată la 13 iunie 2023 (f.d. 78).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de declarare a apelului și de restituire a cererii de apel depusă de avocatul Pentru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi, împotriva hotărârii din 13 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind în afara termenului legal de declarare a apelului, nu poate fi menținută, deoarece îngreădește accesul apelantului la justiție.

Art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, prevede că, participanții care nu au fost prezinți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Instanța de apel a ignorat faptul că, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, după pronunțarea dispozitivului hotărârii la 13 mai 2023, nu și-a îndeplinit obligația de a expedia copia dispozitivului pârâtului Vladimir Șarpi, în decurs de 5 zile. Or, scrisoarea de expediere a copiei dispozitivului hotărârii a fost înregistrată la 22 mai 2023 (f.d. 75), iar în realitate, corespondența adresată lui Vladimir Șarpi, s-a expedit abia la 06 iunie 2023 și recepționată de destinatar la 13 iunie 2023, adică după expirarea termenului de atac.

Contrar acestor prevederi legale, precum și înscrisurilor anexate la materialele cauzei, instanța de apel a constatat prin încheierea din 16 noiembrie 2023 (f.d. 90, aliniatul 7) că, Vladimir Șarpi, a cunoscut personal despre proces, a prezentat referință și a administrat probe, fiind informat prin încheierea din 31 octombrie 2022 despre faptul că hotărârea judecătorească va fi publicată pe portalul instanței (f.d. 26, 27). Totodată, a constatat că avocatul Petru Răileanu, avea împuterniciri de la Vladimir Șarpi, inclusiv pentru a declara apel, din data de 12 aprilie 2023, fapt indicat din mandatul anexat la cererea de apel nemotivată, iar avocatul cunoscând

despre proces, fiind un profesionist, urmă să verifice portalul instanțelor judecătorești și avea să stabilească cel târziu la 25 mai 2023, soluția pe acest litigiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, prezentul litigiu a fost judecat unipersonal, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, în conformitate cu art. 276³ - 276⁴ din Codul de procedură civilă, în baza materialelor existente.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Vladimir Șarpi, la 24 noiembrie 2022 și 19 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice a depus referință la cererea de chemare în judecată cu valoare redusă depusă de către ÎMGFL nr. 8 mun. Chișinău. (f.d. 29-31, 32-44)

Ulterior, la 08 februarie 2023, a depus cerere privind examinarea cauzei cu participarea părților (f.d. 45), iar la 03 martie 2023 a depus cerere, prin care a solicitat anexarea actelor la materialele cauzei (f.d. 48).

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin încheierea din 27 aprilie 2023, a stabilit soluționarea cauzei în baza probelor din dosar pentru 13 mai 2023, însă la materialele cauzei lipsește informație că aceasta s-a expedit părților.

Mai mult, Completul de judecată verificând Portalul Național al Instanțelor Judecătorești la compartimentele „agenda ședințelor” și „încheierile instanței”, a stabilit că încheierea din 27 aprilie 2023 și data ședinței din 13 mai 2023 nu au fost plasate de prima instanță pe portal.

Pârâtu/recurentul Vladimir Șarpi la data de 13 martie 2023, a mai depus o cerere, prin care a solicitat examinarea concomitentă și comasarea dosarelor nr. 2-23896/2022 și nr. 2-23944/2022. (f.d. 70), iar Judecătoriei Chișinău, sediul Centru prin încheierea din 13 mai 2023 a respins cererea ca fiind neîntemeiată. (f.d. 71)

Cu referire la cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită soluție Curții de Apel Chișinău de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și de a restitui cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal și nu s-au stabilit temeiuri de repunere în termen, făcând trimitere la faptul că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe a expirat, apelantul nevalorificându-și drepturile, or, după cum a fost constatat supra, apelantul i-au fost încălcate drepturile procedurale de către prima instanță prin omisiunea de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în decurs de 5 zile, prin omisiunea de a informa părțile despre data examinării cauzei.

Dreptul la o cale de atac trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv despre hotărârea judecătorească pronunțată. În caz contrar, curțile și tribunalele ar putea, prin întârzierea notificării hotărârii lor, să scurteze substanțial termenele căilor de atac sau chiar să facă imposibilă introducerea unei căi de atac. Notificarea, ca act de comunicare între organul jurisdicțional și părți, servește la aducerea la cunoștință a hotărârii instanței, precum și a temeiurilor care o motivează, pentru a permite părților, dacă este cazul, să formuleze o cale de atac (cauza Miragall Escolano și alții împotriva Spaniei, pct. 37).

Faptul că Vladimir Șarpi cunoștea despre aflarea pe rol a cauzei nu presupune în mod automat că acesta cunoștea despre data emiterii hotărârii, or, nu este de obligația sa de a verifica permanent portalul instanțelor, dar al instanței de a-l

informa despre data ședinței și emiterii hotărârii conform art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, iar omisiunea instanței nu poate fi imputată apelantului/recurent.

În circumstanțele constatate și ținând cont de prevederile normelor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, instanța de apel urma să examineze cererea apelantului cu privire la repunerea în termenul de contestare a hotărârii prin prisma respectării drepturilor acestuia de către prima instanță, verificând în ce măsură i-au fost lezate acesteia drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, dacă a fost sau nu lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, și dacă omisiunea primei instanțe de a-i expedia copia dispozitivului hotărârii, în termenul prevăzut de lege, este de natură să influențeze soluția instanței de apel în privința repunerii în termen.

Totuși, punând în balanță obligația instanței de a comunica actele judecătorești participanților la proces și omisiunea participantului de a se interesa de soarta dosarului, reținând obligația pozitivă a instanței judecătorești de a garanta buna administrare a justiției, apelantului, în condițiile speței respective, nu i se poate imputa abuzul de drepturile sale procedurale sau nerespectării obligațiilor procedurale, având în vedere că instanța de fond nu i-a adus la cunoștință actele judecătorești.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. În caz contrar, partea apelantă ar fi lipsită de posibilitatea de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate, în scopul respectării dreptului recurentului la un proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a admite recursul, a casa încheierea din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, și a remite cauza în instanța de apel, la etapa examinării problemei soluționate prin încheierea casată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu articolele 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Pentru Răileanu, în interesele lui Vladimir Șarpi.

Se casează încheierea din 16 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 8 mun. Chișinău, în procedura falimentului, împotriva lui Vladimir Șarpi cu privire la încasarea datoriei și compensarea

cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa examinării problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecătorii

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi